

Wprowadzenie

Przedstawiamy Państwu kolejny, 65., numer czasopisma „Rozwój Regionalny i Polityka Regionalna” przygotowywanego przez Wydział Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Stanowi on zbiór ośmiu artykułów opracowanych przez Koleżanki i Kolegów w związku z Jubileuszem 70. urodzin prof. dr hab. Jan Hauke oraz uzyskaniem statusu profesora-seniora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Niniejszy tom jest formą podziękowania i uhonorowania Pana Profesora przez grono jego najbliższych współpracowników i przyjaciół. Sylwetkę Jubilata przybliży biogram przygotowany przez Barbarę Konecką-Szydłowską, który otwiera zeszyt czasopisma.

Pierwszy artykuł przygotowany przez Daniela Griffitha pt. „Does spatial autocorrelation matter for sustainable regional development planning and evaluation?” podkreśla znaczenie autokorelacji przestrzennej w planowaniu i ocenie zrównoważonego rozwoju regionalnego. Autor ilustruje swoje rozważania przykładem losowego doboru próby metodą tesalacji warstwowej w celu monitorowania zanieczyszczenia środowiska, zwracając uwagę, jak wykorzystanie danych georeferencyjnych stwarza możliwości wspierania wydajnych i skutecznych przedsięwzięć w zakresie zrównoważonego rozwoju.

W kolejnym opracowaniu pt. „Trzy dekady kształtowania polskiej polityki regionalnej – refleksje, wnioski i rekomendacje” Paweł Churski prezentuje subiektywne opinie na temat procesu kształtowania się polskiej polityki regionalnej w ostatnich trzech dekadach. Szczególną uwagę zwraca na fakty i prawidłowości istotne z punktu widzenia obecnego i przyszłego funkcjonowania polskiej polityki regionalnej. Całość opracowania zamykają wnioski i rekomendacje dotyczące najważniejszych wyzwań krajowej polityki regionalnej w Polsce.

Trzeci artykuł, przygotowany przez Joannę Dominiak i Tomasza Kossowskiego pt. „Zmiany struktury sektora usług w krajach UE w latach 2010–2020”, identyfikuje zmiany zachodzące w strukturze sektora usług krajów UE z wykorzystaniem przesunięć udziałów. Analiza została sporządzona w układzie sekcji NACE (PKD) w latach 2010–2020 w oparciu o liczby podmiotów gospodarczych oraz liczby zatrudnionych. Prowadzi do wniosku, że polskie regiony nie różnią się od ogólnoeuropejskiego wzorca zmian, a niektóre z nich należały do jednostek najdynamiczniej rozwijających sekcje badanych usług w Europie.

W kolejnym artykule pt. „Wykorzystanie analizy czynnikowej do oceny sytuacji społeczno-gospodarczej nowych miast” autorstwa Barbary Koneckiej-Szydłowskiej i Marcina Woźniaka zaprezentowano wyniki identyfikacji zróżnicowanej sytuacji społeczno-gospodarczej nowych miast na podstawie subiektywnych opinii mieszkańców oraz podjęto próbę określenia czynników objaśniających zależności w tym zakresie. Ramy przestrzenne pracy obejmują 62 ośrodki, które uzyskały status miasta w latach 2009–2021. W analizie zwrócono uwagę na określenie

czynników objaśniających zależności w zgromadzonych danych oraz porównanie wybranych regionów ze względu na sytuację społeczno-gospodarczą nowych miast.

Piąte opracowanie pt. „Zmiany nierówności przestrzennych dochodów ludności w Polsce w latach 2004–2021” zostało przygotowane przez Roberta Perdała i Martynę Burchardt. Autorzy przedstawiają w nim wyniki analizy zmian poziomu nierówności dochodów ludności w Polsce w układach między- i wewnątrzregionalnych w latach 2004–2021 m.in. w świetle miar nierówności bazujących na statystyce entropii i indeksie Giniego. W pracy podjęto próbę odpowiedzi na następujące pytania badawcze: Jak zmieniał się poziom nierówności wewnątrz- i międzyregionalnych w Polsce w latach 2004–2021 w świetle wartości wskaźnika dochodów osobistych ludności? Jakie występują prawidłowości w zakresie zmienności rozkładu przestrzennego nierówności dochodowych w Polsce? W jakim stopniu poziom nierówności na poziomie lokalnym wpływa na ogólny poziom nierówności dochodowych w Polsce? Uzyskane wyniki prowadzą do wniosku, że nierówności wewnątrzregionalne w większym stopniu kształtują poziom nierówności niż nierówności międzyregionalne.

Kolejny artykuł autorstwa Katarzyny Kulczyńskiej i Romana Matykowskiego pt. „Kobiety w drodze do Sejmu w latach 2007–2019: analiza z perspektywy geograficzno-elektoralnej” omawia aktywność polityczną kobiet w zakresie ich partycypacji w wyborach do Sejmu w latach 2007–2019. Autorzy poruszają istotne zagadnienie z punktu widzenia perspektywy geograficzno-elektoralnej, jakim jest charakterystyka zmienności przestrzennej wybranych aspektów aktywności wyborczej kobiet i określenie mechanizmów wpływających na zmienność tych działań.

W opracowaniu zespołu autorskiego w składzie: Tomasz Herodowicz, Patryk Kaczmarek, Joanna Morawska pt. „Kapitał terytorialny w kontekście adaptacji do zmian klimatu w Metropolii Poznań – doświadczenia projektu TeRRIFICA” zamieszczono wyniki analizy wykorzystania kapitału terytorialnego w działaniach adaptacyjnych podejmowanych w związku ze zmianami klimatu będącymi problemem globalnym wymagającym odpowiedzi na poziomie lokalnym. Autorzy na podstawie studium przypadku Metropolii Poznań prezentują procesy i interakcje, jakie zachodzą w ramach kapitału terytorialnego regionu w związku z adaptacją do zmian klimatu. Szczególnie akcentują znaczenie uspołecznienia odpowiedzialnych badań oraz procesu adaptacji do zmian klimatu przy wykorzystaniu innowacji społecznych.

Niniejszy tom zamyka artykuł Małgorzaty Polnej i Roberta Hoffmana pt. „Zróżnicowanie dostępności do warsztatów terapii zajęciowej w Polsce”, który zawiera rezultaty analizy zróżnicowania przestrzennego dostępności do warsztatów terapii zajęciowej w Polsce w latach 2012 i 2021. Badanie prowadzono na poziomie krajowym, wojewódzkim i w układzie powiatowym. W pracy wykorzystano metodę autokorelacji przestrzennej. Wykazano, że wskaźnik dostępności do warsztatów terapii zajęciowej charakteryzuje się zróżnicowaniem zarówno na poziomie województw, jak i powiatów, co oznacza nierównomierną dostępność do tych placówek. Z badań wynika, że współczynniki autokorelacji przestrzennej

poziomu dostępności do warsztatów terapii zajęciowej były stabilne. W badanych latach występowały tendencje do skupiania się powiatów o podobnej dostępności do warsztatów terapii zajęciowej, a rozmieszczenie i zasięg klastrów wysokich i niskich wartości uległy niewielkim zmianom.

Zapraszamy Państwa do działu Nowości Wydawniczych, w którym prezentujemy najnowsze prace autorstwa m.in. pracowników naszego wydziału, których tematyka bezpośrednio wiąże się z problematyką rozwoju regionalnego i polityki regionalnej. W bieżącym numerze przedstawiamy Państwu dwie publikacje. Pierwsza z nich to monografia „**Usługi ekosystemowe w zarządzaniu układami przyrodniczymi**” pod redakcją Małgorzaty Stępniewskiej i Andrzeja Mizgajskiego. Ukazuje ona obecny stan wiedzy na temat usług ekosystemowych w Polsce. Książka stanowi kompendium wiedzy nadające się do praktycznego wykorzystania koncepcji usług ekosystemowych oraz jako podręcznik na poziomie akademickim. Drugą z publikacji jest monografia „**Film and place in an intercultural perspective: India-Europe film connections**” pod redakcją m.in. Krzysztofa Stachowiaka, która omawia złożone relacje między filmem a miejscem i przestrzenią w perspektywie międzykulturowej, posługując się do tego analizą powiązań filmowych między Indiami a Europą. Książka ma charakter interdyscyplinarny i integruje ujęcia dyscyplin: geografii, filmoznawstwa, kulturoznawstwa, nauk o turystyce i nauk politycznych. Może zainteresować badaczy naukowych i studentów wyżej wymienionych dyscyplin, a także praktyków zajmujących się rozwojem lokalnym i regionalnym, marketingiem terytorialnym i turystyką.

Mamy nadzieję, że włączą się Państwo w tworzenie kolejnych numerów naszego czasopisma, które jest indeksowane m.in. w bazie ERIH PLUS. Informujemy również, że według Komunikatu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 grudnia 2021 r. w sprawie wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych, czasopismo „Rozwój Regionalny i Polityka Regionalna”, wydawane przez Wydział Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej UAM, posiada obecnie 70 punktów.

Zapraszamy i zachęcamy Państwa do nadsyłania propozycji publikacji, informacji na temat nowości wydawniczych, recenzji i głosów polemicznych dotyczących najnowszych wyników badań, a także streszczeń wyróżniających się prac magisterskich z zakresu problematyki rozwoju regionalnego i polityki regionalnej, które mogłyby stać się podstawą do przygotowania artykułów w numerze poświęconym debiutom naukowym. Pamiętajmy, że tylko od naszej wspólnej aktywności zależy ostateczny kształt naszego czasopisma, którego kolejny numer trafił właśnie do Państwa.

Przypominamy, że wszystkie zasady dotyczące składania i recenzowania tekstów oraz numery archiwalne czasopisma dostępne są pod adresami: <http://rr.amu.edu.pl> oraz <https://pressto.amu.edu.pl/index.php/rrpr/>.

Prof. Paweł Churski
Redaktor naczelny czasopisma
„Rozwój Regionalny i Polityka Regionalna”